

VÍKEND V ČECHÁCH

in.ihned.cz/cr

veny pohonem na dřevoplyn.

Historie Vysokého Mýta však sahá dál než jen k dodávce pstruhů pro večeře Elišky Rejčky. Kraj kolem horního toku Loučné byl osídlen už ve starší době kamenné a později se tu zalíbilo Keltům, Germánům i Slovanům.

Ve třináctém století potkalo Vysoké Mýto štěstí, na které mnohá současná města marně čekají. V roce 1262, kdy Přemysl Otakar II. nechal současně město založit, dostalo Mýto do vínku vskutku velkolepý urbanistický plán.

Čtrnácté století bylo na samém počátku a Vysoké Mýto se už tehdy zařadilo mezi pěti hvězdných měst českých zemí. Rozhodl o tom v roce 1307 tehdejší český král Rudolf Habsburský, který pro svou ženu a vdovu po Václavu II. Alžbětu Elišku Rejčku vybral pět měst, která měla přispívat na život královen a po smrti jejich mužů jim poskytovat vdovské věno. Do základní pětičky patřily kromě Vysokého Mýta také Polička, Chrudim, Jaroměř a dnešní Hradec Králové. Později se na věna královen skládala ještě města Mělník, Dvůr Králové, Nový Bydžov a Trutnov.

Povinností měst bylo jednak odvádět královnám pravidelnou peněžitou daň a zároveň k ní na přilepenou přidávat i něco z vybraných naturálií. U Vysokého Mýta bylo rozhodnuto, že na šlechtický stůl mají putovat zdejší vyhlášení pstruzi. V údolí u říčky Loučné se jim dařilo náramně. A daří se jim stále. Nejenom že si na čerstvých rybách pochutnávali před staletími šlechtici, ale jezdil si je sem zachytat například i Jan Werich. Dnes můžete v okolí Vysokého Mýta narazit na několik chovatelů pstruhů, kteří dodávají na trh jak čerstvé ryby, tak například uzené. Královská delikatesa! Jeden vyuzený pstruh stojí obvykle kolem stokoruny.

Výjimečné náměstí

Škoda 606 (1938)

Pro státní ČSD se vyrobila první série 16 kusů autobusů Škoda 606 ND. Byly vyrobeny opět se smíšenou konstrukcí dřevokov. Během 2. světové války se postupně zvyšovala výroba autobusů a ostatních účelových karoserií na úkor osobních vozů. Některé autobusy Škoda a Tatra byly vyba-

Centrem města se stalo výjimečné čtvercové náměstí, které je svou rozlohou největším u nás. Jeho jednotlivé strany měří 153, 147, 134 a 127 metrů a vymezují tak uprostřed města dvouhektarové prostranství, na které se vejde šachovnicová dlažba, altán, morový sloup, sluneční hodiny i kašna. Pokud byste si například chtěli spočítat, kolik je na náměstí dlažebních kostek, zastavili byste se na čísle pět milionů.

Velkoryse pojaté náměstí je ovšem jen korunou celého urbanistického plánu z období gotiky. Neoddělitelně k němu patří i pravouhlá síť silnic v okolí náměstí se systémem městských bran. Dále bylo celé město obehnané opevněním, jehož délka se blížila jednomu kilometru. Bylo zbudované důkladně, především díky tomu, co by se dalo nazvat „investorské pobídky Přemysla Otakara II.“. Tři roky nemuseli obyvatelé města platit

Historický dům vedle Pražské brány.

Tip na výlet

Šestnáct kilometrů, tedy pouhou čtvrt hodinu jízdy autem, je od Vysokého Mýta vzdálena Litomyšl. Rodiště Bedřicha Smetany s proslulým renesančním zámekem, náměstím lemovaným podloubím a zrekonstruovanými zámeckými zahradami vás jistě bude lákat k výletu a vy se nebojte podlehnout. Nebudete litovat. Litomyšl je město, které umí zpříjemnit krátké hodinové zastavení stejně tak dobře jako vícedenní důkladné zkoumání.

Budete-li mít opravdu jen pár desítek minut, obejděte si Smetanovo náměstí. Přibližně v jeho polovině se zastavte u radnice s vysokou věží. V minulosti byla věž důležitá především pro ty, kteří si na trzích nakoupili látku. Ve zdi je totiž jako kontrolní míra připevněný takzvaný litomyšlský loket dlouhý 59 centimetrů.

Při zpáteční cestě zase na druhé straně u knihupectví Paseka odbočte do uličky Josefa Váchala, kterou od roku 1998 zdobí zcela nová sgrafita podle výjevů dřevorytů jeho Krvavého románu.

Máte času o trochu víc? Pak pokračujte do Portmonea, domku amatérského tiskaře a milovníka umění Josefa Portmana, který si v roce 1920 pozval do Litomyšle Josefa Váchala, aby mu v domku vyzdobil stěny a stropy. Od těch časů je domek v ulici Terézy Novákové rájem bizarních dáblů, duchů a skřetů.

Při celodenním výletu je neodmyslitelnou součástí procházky návštěva zámku i klášterních zahrad. A také prozkoumávání dalších romantických koutů, například u Toulcova náměstí.

v zemi mýto a clo a na dva roky byly osvobození od placení daní. Králi se jeho poddaní odměnili zbudováním hradeb dvacet loktů vysokých a dva lokty širokých. Město dále chránily tři brány se sklápěcími mosty. Když se pak nad městem vztyčily věže kostela svatého Vavřince, vypadalo to, že sláva gotického města bude v českých zemích nesmrtelná.

Když přijely tanky

Škoda 706 RO Lux (1955)

Koncem války započala výroba autobusů na podvozcích Škoda 706 RO. Tyto autobusy se až do konce roku 1957 staly hlavním výrobkem vysokomýtské továrny. Velká část produkce autobusů Škoda 706 RO byla exportována do mnoha zemí v Evropě, Asii, Jižní Americe i v Africe.

Dva smutné letopočty však věhlas Vysokého Mýta poněkud přidusily. Růst bohatství zastavil rok 1620 a bitva na Bílé hoře. České stavy byly poraženy a císař politickou i hospodářskou moc Vysokého Mýta zlomil. ➔